

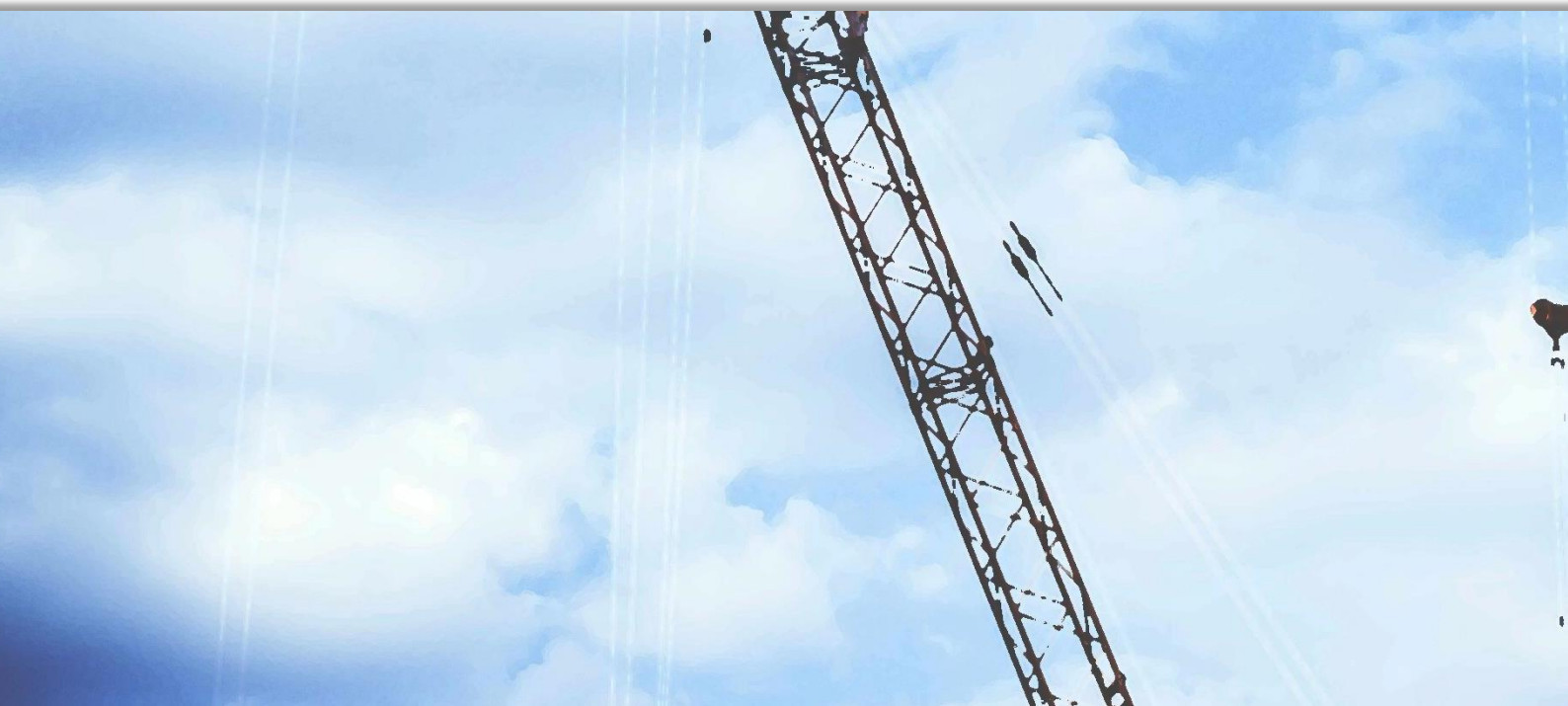
Prognose for arbeidsmarkedet i Østfold 2018

Arbeidskraft: Etterspørsel – tilbud – arbeidsledighet
Prognoser for desember 2017 – desember 2018

Innhold

1. Oppsummering og perspektiver	3
2. Vurdering av fjorårets anslag.....	5
3. Gjennomgang av etterspørselssiden på arbeidsmarkedet	7
3.1 Om etterspørselssiden.....	7
3.2 Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen våren 2017.....	8
3.3 Forventet utvikling i noen av næringene i Østfold	9
4. Gjennomgang av tilbudssiden på arbeidsmarkedet.....	15
4.1 Befolkningsutvikling i aldersgruppen 15-74 år.....	15
4.2 Arbeidsstyrken	16
4.3 Pendling	17
5. Tilpasningen på arbeidsmarkedet.....	19
5.1 Generelt	19
5.2 Tilbud og etterspørsel på arbeidsmarkedet.....	19
5.3 Mulige punktproblemer i Østfold.....	21
6. Prognose over registrert ledighet.....	22
Vedlegg, definisjoner:	24

I. Oppsummering og perspektiver

Norsk økonomi er i bedring. Den økonomiske oppgangen har gradvis fått bedre feste. Over hele landet melder bedrifter om høyere produksjon. Husholdningene er også blitt mer optimistiske det siste året. Veksten i norsk økonomi har så langt i år vært høyere enn ventet, og arbeidsledigheten går ned. Lave renter, en markert bedret konkurransevne og ekspansiv finanspolitikk har vært viktige drivkrefter.

Antallet registrerte helt ledige og arbeidssøkere som deltar på tiltak har så langt i 2017 gått ned i Norge. Nedgangskonjunktoren synes nå å være bak oss. Vi venter en moderat oppgangskonjunktur i 2018 som vil bidra til at sysselsettingen øker. Vi anslår at antallet helt ledige i Østfold vil bli på 4 300 i gjennomsnitt over året 2017 og i 2018, noe som tilsvarer en ledighet på 3,0 prosent av arbeidsstyrken.

Oljeinvesteringene vil bli lavere i år enn i fjor, men vi venter at fallet i år blir klart mindre enn i de to foregående årene. Det vil dermed dempe veksten i norsk økonomi i mindre grad enn tidligere.

Vi venter at kronekursen vil styrke seg noe framover, men fortsatt holde seg på et lavt nivå. Dette, sammen med høyere vekst internasjonalt, vil bidra til økt eksport av norske varer og tjenester. Høyere sysselsetting og lavere inflasjon som følge av en noe sterkere krone vil bidra til høyere vekst i konsumet i 2018.

Boligprisene har gått ned de siste månedene og vi venter at veksten i boliginvesteringene vil avta i år, men fortsatt bidra til å løfte veksten i fastlandsøkonomien. Vi venter imidlertid at både boligprisene og boliginvesteringene går noe ned i 2018 som følge av strammere kredittpraksis og høyt nivå på boligbyggingen. Samlet vil dette trekke ned veksten i norsk økonomi.

Den økonomiske veksten i internasjonal økonomi skjøt fart høsten 2016 og tiltok gjennom første halvår i 2017. Utviklingen drives av overraskende sterk vekst i euroområdet og Japan, bedring i andre økonomisk viktige regioner. Oppgangen er understøttet av ekspansiv økonomisk politikk i mange land. Veksten i industriproduksjonen, investeringene og internasjonal handel har økt. Sysselsettingen har også økt internasjonalt, og arbeidsledigheten faller. Likevel holder inflasjonen seg nokså lav. Stemningsindikatorer og utviklingen i finansmarkedene peker i retning av fortsatt god utvikling i verdensøkonomien. Utviklingen hos våre handelspartnere er viktig for utviklingen i norsk økonomi. På bakgrunn av den gode utviklingen internasjonalt, er veksten i BNP hos Norges handelspartnere anslått til 2,7 prosent i 2017. For 2018 ventes veksten å dempes noe, til 2,4 prosent, blant annet fordi den høye veksten i Sverige er ventet å avta.

Samlet anslås veksten i BNP Fastlands-Norge til 2,0 prosent i år. I 2018 ventes veksten å ta seg opp til 2,5 prosent. På bakgrunn av en gunstigere økonomisk utvikling forventer vi økt etterspørsel etter arbeidskraft i Østfold. Økningen ventes i hovedsak innen helse- og sosialtjenester, industri, bygg- og anlegg, informasjon og kommunikasjon samt eiendoms- og forretningsmessig tjenesteyting.

Vi forventer at industrisyssetningen vil øke i 2018, med antakelse om økt etterspørsel fra utlandet på norske industriprodukter og tjenester. En lavere bedriftsskatt forsterker den gode utviklingen for industrien. Økt sukkeravgift trekker i motsatt retning for deler av industrien.

I 2018 forventer vi en svak økning i arbeidsstyrken¹ på 0,9 prosent. Den yrkesaktive delen av befolkningen i Østfold øker, men arbeidsstyrken øker ikke like mye. Flere yngre velger utdanning, og de er ikke tilgjengelige i arbeidsstyrken. I Østfold øker andelen uføre av befolkningen.

Gjennomsnittlig ledighet for 2018 anslås til 3,0 prosent av arbeidsstyrken samme som i 2017. Vi forventer færre deltakere i arbeidsmarkedstiltak neste år, gjennomsnittlig 780 personer per måned, sammenlignet med 960 i 2017.

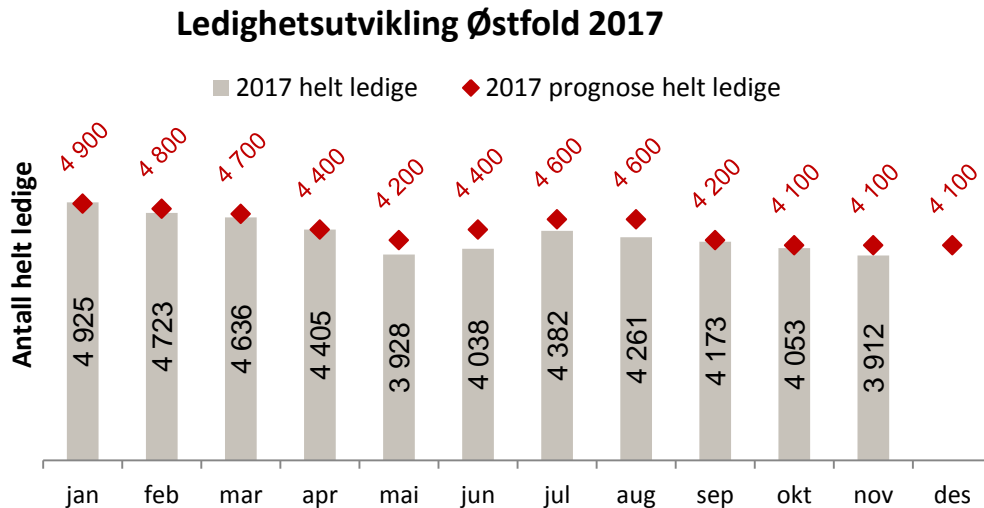
Fakta:

NAV Østfold utarbeider hvert år en arbeidsmarkedsprognose over arbeidsledigheten påfølgende år. Kildene som brukes er NAVs bedriftsundersøkelse, NAV-enhetenes lokalkunnskap om arbeidsmarkedet, offentlig sysselsettingsstatistikk, signaler fra Norges Bank, føringer i Nasjonalbudsjettet for 2018, NHOs økonomibarometer for næringslivet 3. kvartal 2017.

¹ Arbeidsstyrken (arbeidstilbudet) er summen av de sysselsatte, de arbeidsledige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak

2. Vurdering av fjorårets anslag

Under vises ledighetsutviklingen i år sammenlignet med fjorårets prognose, figur 1.

Figur 1. Ledighetsutvikling, faktisk ledighet 2017 til og med november og prognosen for 2017.

Arbeidsledigheten i 2017 var i tråd med vår prognose fram til april. Fra og med mai til og med august var antall helt ledige i gjennomsnitt 7 prosent lavere enn vår prognose. I prognosen forventet vi at flere skulle registrere seg som ledige i løpet av sommeren. Fra september har ledigheten igjen vært som prognosen. Østfold har hittil i år hatt 3 prosent lavere ledighet enn det vi anslo. Det faktiske tiltaksnivået har blitt noe lavere enn vi anslo (1 000), i gjennomsnitt 980 personer har deltatt på arbeidsmarkedstiltak i år.

Bakgrunnen for prognosen i 2017 var følgende antakelser om etterspørsel etter arbeidskraft og tilbud av arbeidskraft.

Etterspørsel etter arbeidskraft

Vi forventer økt etterspørsel etter arbeidskraft i Østfold. Vi anslo 116 255 arbeidsplasser for 2016, og i følge sysselsettingsstatistikken i SSB for 4. kvartal 2016 det 116 630. Det betyr at Østfold ved inngangen til 2017 hadde 375 flere arbeidsplasser enn prognostisert. Dette til tross for at vi antok at nedleggelsen av Rygge flyplass i november 2016, skulle få større konsekvenser for sysselsettingen enn det vi har sett. Mange har klart å skaffe seg jobb et annet sted.

Innen bygg- og anlegg og eiendoms- og forretningsmessig tjenesteyting anslo vi flere arbeidsplasser, under forutsetningene om et fortsatt lavt rentenivå og økte bevilgninger

til samferdsel via statsbudsjettet. I begge disse næringene registrerte vi økt sysselsetting i tråd med vår prognose.

Innen varehandel ventet vi noen flere arbeidsplasser, men utfra utviklingen fra året før ble 200 færre arbeidsplasser fra 2015 til 2016. Vår antakelse om økning i varehandel slo ikke inn. Det er konkurranse og et endret kjøpemønster med flere som bruker nettbasert handel.

I industriusselsettingen forventet vi en svak oppgang i 2017, med antakelse om en svak norsk kronekurs som øker etterspørselen fra utlandet på norske industriprodukter og tjenester. Nedgangen i antallet arbeidsplasser fra 2015 til 2016 var større enn vi la til grunn i vår prognose. Signalene fra industribedriftene i 2017 er optimistiske, og det kan bety flere arbeidsplasser innen industrien i år og i 2018. Samtidig er det økt automatisering innen industrinæringene, f eks næringsmiddelindustrien, prosessindustrien og innen produksjon av maskiner og utstyr.

Tilbud av arbeidskraft

I SSBs arbeidskraftundersøkelse har Østfold 141 000 personer i arbeidsstyrken (tilbudet av arbeidskraft) i gjennomsnitt 1. til 3. kvartal 2017. Det betyr at arbeidsstyrken blir lavere enn det vi anslo i vår prognose. Vår prognose var 144 000 personer i arbeidsstyrken, flere yngre 20-29 år og flere eldre 60-74 år i arbeidsstyrken. Når vi ser resultatet fra 2016, ser vi at det motsatte har skjedd med færre yngre og eldre i arbeidsstyrken. Det er en årsak til at arbeidsstyrken ble lavere enn prognostisert. En annen årsak kan være at uføreandelen i Østfold har økt.

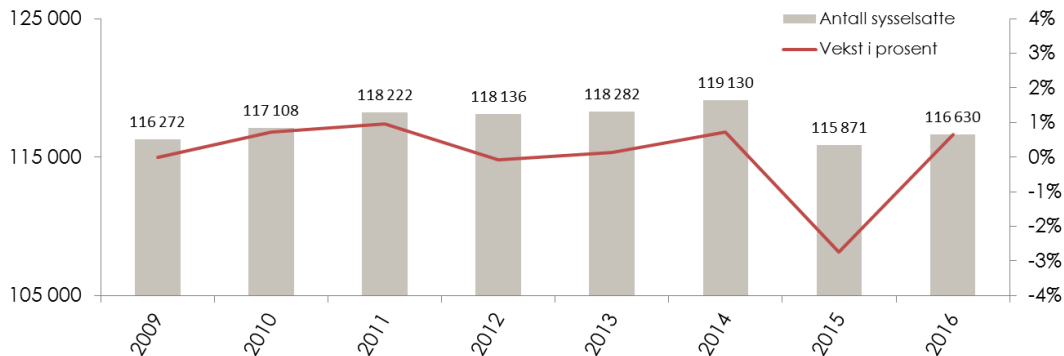
Ledighet

Gjennomsnittlig ledighet for 2017 anslo vi til 3,1 prosent av arbeidsstyrken, 4 425 helt ledige per måned. Hittil i 2017 har vi hatt noe lavere ledighet på 3,0 prosent, 4 312 helt ledige i gjennomsnitt per måned til og med november. Arbeidsmarkedet i Østfold har utviklet seg som forventet så langt i år.

3. Gjennomgang av etterspørselssiden på arbeidsmarkedet

3.1 Om etterspørselssiden

I den følgende delen skal utviklingen i de ulike bransjene bli belyst. Prognosen for sysselsettingen i Østfold kommende år er satt ut fra de forutsetningene og den kunnskapen vi har på dette tidspunktet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2. Sysselsettingsutviklingen i Østfold 2009-2016, personer med arbeidssted i Østfold.

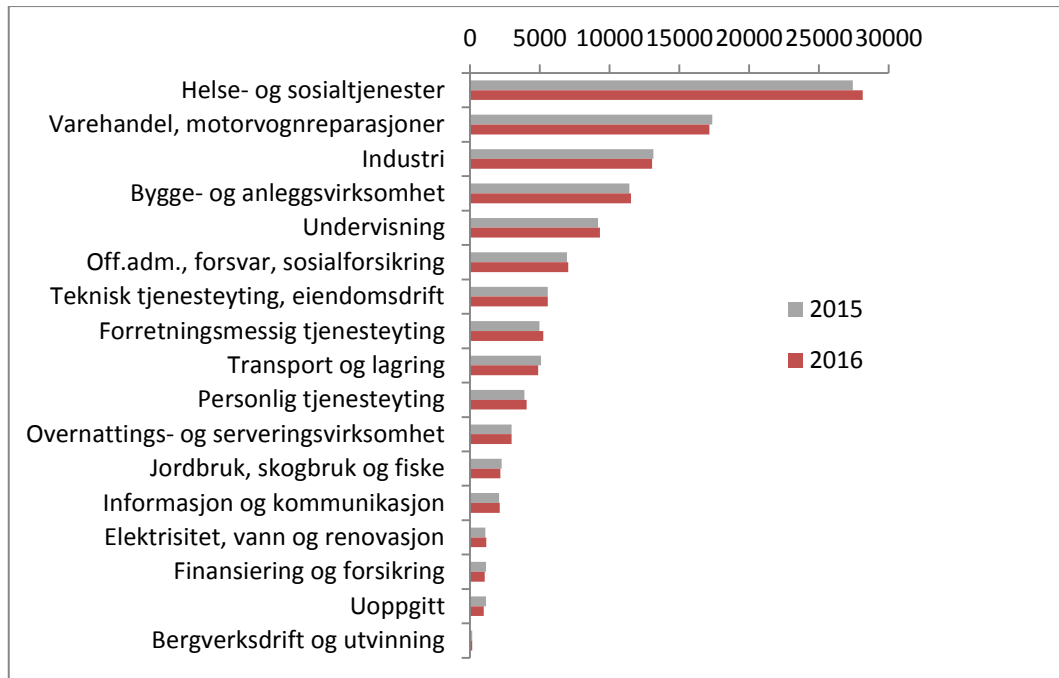
Figur 2. viser at sysselsettingen i Østfold fra år 2009 til 2014 har steget fra 116 272 til litt over 119 130 sysselsatte. I løpet av disse årene har Østfold fått i overkant av 2 800 flere arbeidsplasser. Fra 2015 er den registerbaserte sysselsettingsstatistikken i SSB basert på nytt datagrunnlag for lønnstakere, A-ordningen² Vi har derfor valgt å bruke året 2015 som et startår og utgangspunkt for næringsfordelt sysselsettingsutvikling videre.

Figur 3. viser fordelingen av de sysselsatte etter næring, pr 4. kvartal 2015 og 2016. Det var 116 630 personer som hadde sitt arbeidssted i Østfold i 2016, en økning med 757 sysselsatte fra 2015. Den største gruppen (24 prosent) var ansatt innen helse- og

² Brudd i statistikken fra 2014 til 2015. Fra og med 2015 ble rapportering fra arbeidsgiverne til NAV AA-registeret og noen rapporteringer til Skatteetaten og SSB samlet i en ny felles rapporteringsløsning kalt a-ordningen. A-ordningen er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. Ordningen innebærer at SSB får opplysninger om lønn og ansatte direkte fra a-meldingen, som er den elektroniske meldingen som inneholder alle opplysningene som samles inn, i stedet for flere ulike kilder som frem til 2014. På nettsiden www.altinn.no/a-ordningen ligger det mer informasjon om ordningen.

A-ordningen har erstattet NAVs Arbeidsgiver-/arbeidstakerregister (AA-registeret) og lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO-registeret). Les mer på Statistisk sentralbyrå om produksjon av statistikken: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/regsys/aar>

sosialtjenester. Varehandel og motorvognreparasjoner sysselsatte 15 prosent av de arbeidende i Østfold. Industri og bygg og anlegg ga arbeid til henholdsvis 11 prosent og 10 prosent av totalt antall sysselsatte.

Figur 3. Sysselsatte med arbeidssted i Østfold pr. 4. kvartal 2015 og 2016 etter næring.

3.2 Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen våren 2017

I vårens bedriftsundersøkelse svarte 26 prosent av Østfoldbedriftene at de forventet en økning i antall sysselsatte det kommende året (perioden februar 2017-2018), mens 8 prosent trodde på en nedgang i bemanningen i sin bedrift.

Innenfor bygge- og anleggsvirksomheter forventet 45 prosent av bedrifter flere ansatte og 2 prosent forventet nedgang i sysselsettingen, netto 43 prosent av bedriftene forventet en økning i bemanningen. Av de store næringene var bygg- og anleggsbedriftene i Østfold de mest optimistiske bedriftene til å forvente økt bemanning 2017-2018. Den nest mest optimistiske næringen var informasjon og kommunikasjon, der netto 36 prosent forventet oppbemanning (45 prosent forventet økning i sysselsettingen, 9 prosent nedgang). Industribedriftene i Østfold var optimistiske for framtidig økt sysselsetting. Av de store industrinæringene var det nærings- og nytelsesmidler som var mest optimistisk og bedrifter med produksjon av elektriske og optiske produkter.

Tabell 1. Bedriftsundersøkelsen våren 2017 Østfold. Andel bedrifter som forventer nedgang, uendret eller oppgang i sysselsettingen de neste 12 månedene fra mars 2017 til mars 2018. Nettoøkning er beregnet som andel bedrifter som forventer oppgang i sysselsettingen fratrukket andelen bedrifter som forventer nedgang.

	Nedgang	Uendret	Oppgang	Nettoøkning
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	96	4	4
Bergverksdrift og utvinning	14	64	21	7
Industrien samlet	9	64	27	18
Nærings- og nytelsemidler	1	73	26	25
Tekstil- og lærvarer	15	54	31	15
Trevarer	11	58	32	21
Treforedling og grafisk produksjon	13	72	15	2
Petroleum og kjemisk produksjon	5	70	25	21
Produksjon av annen industri	12	58	31	19
Produksjon av metallvarer	15	54	31	15
Produksjon av maskiner og utstyr	6	68	26	19
Produksjon av elektriske og optiske produkter	6	62	32	26
Elektrisitet, vann og renovasjon	8	62	31	23
Bygge- og anleggsvirksomhet	2	53	45	43
Varehandel, motorvognreparasjoner	6	72	22	16
Transport og lagring	23	59	18	-5
Overmattings- og serveringsvirksomhet	10	70	20	10
Informasjon og kommunikasjon	9	45	45	36
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	15	65	20	5
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	13	48	40	27
Offentlig forvaltning	15	62	22	7
Undervisning	11	67	22	10
Helse- og sosialtjeneste	5	81	14	8
Personlig tjenesteyting	8	75	17	8
I alt	8	66	26	18

Resultatene fra vårens undersøkelse tyder på en økt positiv etterspørsel etter arbeidskraft fra februar 2017 til februar 2018, en større optimisme sammenlignet med 2016. Bedriftene i Østfold fylke er de 4. mest optimistiske fylkene i landet etter fylkene Akershus, Troms og Trøndelag.

3.3 Forventet utvikling i noen av næringene i Østfold

I dette avsnittet gis en nærmere begrunnelse for våre anslag for sysselsettingen i de viktigste næringsgruppene i vårt fylke.

Tabell 2. Prognose for sysselsettingen 2017 og 2018 for personer med arbeidssted Østfold, fordelt etter næring.

Næring	Faktisk sysselsatte 2015 K4	Faktisk sysselsatte 2016 K4	Prognose sysselsatte 2017	Prognose sysselsatte 2018	Anslått endring i antall sysselsatte 2017-2018	Anslått endring i prosent 2017-2018
Jordbruk, skogbruk og fiske	2 271	2 168	2 180	2 180	-	-
Bergverksdrift og utvinning	147	149	150	150	-	-
Industri samlet	13 157	13 056	13 300	13 500	200	1,5 %
av dette:						
- Nærings- og nytelsesmidler	3 147	3 151	3 200	3 220	20	0,6 %
- Tekstil- og lærvarer	227	237	250	260	10	4,0 %
- Trevarer	375	371	370	370	-	-
- Treforedling og grafisk prod.	1 410	1 423	1 450	1 450	-	-
- Petroleum og kjemiske prod.	2 282	2 319	2 400	2 500	100	4,2 %
- Prod. av annen industri	1 060	1 022	1 050	1 100	50	0
- Prod. av metallvarer	1 459	1 343	1 350	1 350	-	0,0 %
- Prod. av maskiner og utstyr	1 549	1 556	1 580	1 650	70	4,4 %
- Prod. av elektriske og optiske produkter	1 648	1 632	1 650	1 600	-50	-0
Elektrisitet, vann og renovasjon	1 092	1 155	1 200	1 250	50	4,2 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	11 429	11 537	11 700	11 800	100	0,9 %
Varehandel motorvognreparasjoner	17 366	17 165	17 150	17 150	-	-
Transport og lagring	5 081	4 872	4 800	4 750	-50	-1,0 %
Overmattings- og serveringsvirksomhet	2 967	2 973	3 000	3 100	100	3,3 %
Informasjon og kommunikasjon	2 090	2 137	2 200	2 300	100	4,5 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	1 137	1 057	1 000	1 000	-	-
Eiendomsdrift forretningsmessig og faglig tj.yting	10 545	10 817	10 900	11 000	100	0,9 %
Offentlig forvaltning	6 956	7 047	7 100	7 100	-	-
Undervisning	9 167	9 313	9 400	9 400	-	-
Helse- og sosialtjenester	27 430	28 146	28 700	29 000	300	1,0 %
Personlig tjenesteyting	3 899	4 060	4 200	4 200	-	-
I alt*	115 873	116 630	117 958	118 858	900	0,8 %

* Inkluderer uoppgitt 978 sysselsatte i prognosen for 2017 og 2018

Kilde: SSB til og med 2016, prognoseanslag 2017 og 2018 utarbeidet av NAV Østfold

Jordbruk, skogbruk og fiske

Våren 2017 forventet 96 prosent av bedriftene uendret sysselsetting, resten oppgang i bemanningen. Ingen av bedriftene forventet nedgang i bemanningen. I vår kontakt med et utvalg av bedrifter høsten 2016 melder næringen om stabil sysselsetting ett år fram i tid. Vi anslår derfor en stabil sysselsetting totalt sett for primærnæringene i 2018.

Industri

Det var i underkant av 13 100 industriarbeidsplasser i 4. kvartal 2016 i fylket. Sysselsettingen i industrien i Østfold har hatt en nedadgående trend siste årene og fylket mistet 100 arbeidsplasser mellom 2015 og 2016. Det var i hovedsak en reduksjon av arbeidsplasser innen produksjon av metallvarer. Nedgangen i bransjen er knyttet til oljeprisfallet, noe som har gått ut over metallvarebedriftene i Østfold og andre deler av landet.

For eksportindustrien har svak norsk kronekurs hatt en positiv effekt. Den økonomiske situasjonen hos mange av våre handelspartnere er blitt noe bedre, og vi tror at deler av Østfoldindustrien vil dra positiv nytte av dette, slik at sysselsettingen i mange bransjer kan holdes stabil.

Det er næringsmiddelindustrien som sysselsetter flest personer (ca. 3 150) i Østfold. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 forventet 25 prosent av bedriftene en netto oppgang i

sysselsettingen framover. Vi anslår derfor flere arbeidsplasser innen næringsmiddelindustrien i 2018. Dette er høyst usikre anslag, ettersom Stortinget i november vedtok økt sukkeravgift fra 1.1.2018, noe som påvirker næringsmiddelindustrien negativt.

Næringen Petroleum og kjemiske produkter sysselsatte litt over 2 300 personer 2016. Våren 2017 forventet 25 prosent av bedriftene en økning i sysselsettingen kommende år. 5 prosent av bedriftene forventet nedgang i bemanningen. I oktober melder bransjen om gode utsikter og muligheter for noen flere nyansettelser framover. Vi har anslått en økning med 100 sysselsatte i 2018.

Innen industriundernæringen produksjon av maskiner (ca. 1 600 sysselsatte) forventet 26 prosent av bedriftene en økning i bemanningen de neste 12 månedene, da vi spurte bedriftene i februar 2017. Kun 6 prosent av bedriftene forventet redusert bemanning det kommende året. Etter kontakt med de store bedriftene høsten 2017 er situasjonen fortsatt optimistisk om framtiden og vi anslår derfor økt sysselsetting i 2018.

Næringen produksjon av elektriske og optiske produkter (ca. 1 650 sysselsatte) har blant annet Aker Solution, som i løpet av høsten har fått kontrakter som krever nyansettelser. Våren 2017 forventet 32 prosent av bedriftene økning i bemanningen det kommende året, mens 6 prosent forventet nedgang. I vår kontakt med et utvalg av bedrifter høsten 2017 har en stor bedrift meldt ifra om oppsigelser og permitteringer framover. Vi anslår derfor en nedgang på 50 arbeidsplasser fra 2017 til 2018.

Bedriftene innen annen industri (ca. 1 000 sysselsatte) er optimistiske til framtidig økt sysselsetting. Våren 2017 svarte 31 prosent av bedriftene at de forventet økt sysselsetting, mens 12 prosent forventet redusert bemanning framover. Det er indikasjoner høsten 2017 om at det er fortsatt optimisme om økt sysselsetting framover og vi anslår derfor en økning i 2018.

For de andre industrinæringene har vi ingen indikasjoner på store endringer og tror derfor på en stabil sysselsetting kommende år. Totalt for industribransjen forventer vi en oppgang på 1,5 prosent i sysselsettingen neste år.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Denne næringen (ca. 11 700 sysselsatte) har hatt oppgang etter finanskrisen i registrert sysselsetting. I tillegg kommer lønnstakere på korttidsopphold som ikke inngår i registrerte sysselsatte. På tross av at etterspørselen er stor, økte sysselsettingen relativt lite fra 2015 til 2016. Det ble bare ca. 100 nye arbeidsplasser i bygg og anlegg, på tross av at 35 prosent av bedriftene i bransjen våren 2016 forventet økning i bemanningen framover. Østfold har i statsbudsjett for 2018 fått økonomiske midler til blant annet

utbygging av jernbane og vei. Dette tror vi vil bidra til fortsatt økt aktivitet i bygge- og anleggsbransjen. Vi forventer en fortsatt lav rente som motiverer til fortsatt vekst i aktivitetsnivå i bransjen, blant annet infrastruktur, nybygg og rehabiliteringsprosjekter. Det eneste usikkerhetsmomentet nå er utviklingen i boligmarkedet. Fallende salgstill kan resultere i færre igangsatte byggeprosjekter.

Vi anslår en økning på litt under en prosent i sysselsettingen i 2018.

Varehandel og motorvognreparasjoner

Sysselsettingen i varehandelen i Østfold var svakt synkende de siste årene.

Hovedårsakene antas å være økende grensehandel, netthandel og økt sparing. Varehandel er samtidig næringen der butikker kommer og går, og den næringen som har størst muligheter for å ta inn både faglært og ufaglært arbeidskraft i alle aldre. Fra 2015 til 2016 forsvant 200 arbeidsplasser innen varehandel i Østfold. Varehandel sysselsatte 17 165 personer i 4. kvartal 2016. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 forventet 22 prosent av bedriftene en økning i bemanningen det kommende året, mens 6 prosent forventet nedgang i bemanningen. Da vi kontaktet et utvalg av bedriftene i oktober 2017 var tilbakemeldingene utelukkende stabil sysselsetting framover. Vi anslår derfor uendret sysselsetting innen varehandel i 2018.

Overnattings – og serveringsvirksomhet

Næringen sysselsatte i underkant av 3 000 personer ved utgangen av 2016, med noen flere arbeidsplasser fra 2015. Bedriftene meldte i bedriftsundersøkelsen våren 2017 om forventet økt sysselsetting. I vår kontakt med et utvalg av bedrifter høsten 2017 er bransjen mer positive og flere av de store aktørene forventer oppgang framover i bemanningen. Flere arbeidsplasser forventes også i Indre Østfold, der det åpnes et nytt konferansehotell høsten 2018. Vi tror derfor på at sysselsettingen vil øke i 2017 med en prosent.

Informasjon og kommunikasjon

Denne gruppen består bl.a. av IKT, media og forlagsvirksomhet, og sysselsatte 2 137 personer i Østfold 4. kvartal 2016. Bransjen var optimistisk i bedriftsundersøkelsen våren 2017, da 45 prosent av bedriftene trodde på en økning i sysselsettingen kommende år. Ni prosent forventet nedgang i sysselsettingen. Signalene høsten 2017 er at det er hard konkurranse for mediehusene, fler og fler bruker digitale aviser og tidsskrifter. Framover har man behov for de som kan håndtere både tekst, lyd og bilde. For bedriftene innenfor informasjonsteknologi er virksomhetene optimistiske til nyansettelser. Økt fokus på digitalisering i samfunnet gir økt etterspørsel her, for eksempel programvareutviklere. I vår prognose har vi derfor anslått 100 flere sysselsatte i 2018.

Finansierings- og forsikringsvirksomhet

Innen finans har det vært en nedgang i antall virksomheter i perioden 2009 til 2014. Det var 1 050 arbeidsplasser i 2016. Bransjen har vært i en omforming til nettbaserte tjenester, og stor bruk av selvbetjeningsløsninger med hjelp av mobile applikasjoner. Det har endret kompetansebehovet i bransjen og redusert antall ansatte. Bransjen melder om behov for selgere, digital kompetanse og markedskompetanse. Trenden er sammenslåinger av store aktører i bransjen de siste årene og flere av de små bankfilialene er lagt ned. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 var det nesten like stor andel bedrifter som forventet oppgang som nedgang i framtidig bemanningsnivå. Vi anslår uendret sysselsetting fra 2017 til 2018.

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting består av bl.a. av ulike former for konsulentvirksomhet, bemanningsbyråer, vaktmestertjenester, rengjørings tjenester mm. Næringen har utviklet seg todelt det siste året, der bedrifter med utleie av arbeidskraft og bedrifter med konsulentvirksomhet har økt mens vaktmester- og rengjøringsbransjen har effektivisert og redusert antall sysselsatte. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 oppga 40 prosent av bedriftene om forventet økning i sysselsettingen de neste 12 månedene, 13 prosent om nedgang i bemanningen. Vi anslår en økning med 100 flere arbeidsplasser i 2018 til et nivå på 11 000 sysselsatte.

Transport og lagring

Næringen er konjunkturfølsom og konkurranseutsatt overfor det Europeiske markedet. Tilbakemeldingene fra bedriftene våren 2017 om framtidsutsiktene var negativ. 23 prosent forventet nedgang i bemanningen, 18 prosent forventet oppgang i bemanningen de neste 12 månedene. Ved utgangen av 2016 hadde Østfold 4 872 arbeidsplasser i transportnæringen, en nedgang med 209 arbeidsplasser fra 2015. Norske transportører konkurrerer i et stadig hardere arbeidsmarked mot utenlandske transportører med billigere tilbud og andre ansettelsesvilkår. Vi tror dessverre at trenden fortsetter og en nedgang i sysselsettingen i 2018.

Offentlig forvaltning

Det var i overkant av 7 000 sysselsatte i 4. kvartal 2016. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 forventet en større andel virksomheter økning i sysselsettingen framover enn nedgang. På lenger sikt antar vi at digitalisering, lavere bevilgninger, kommune- og regionsammenslåinger vil gi færre sysselsatte i offentlig sektor. Vi har ingen indikasjoner på store endringer i 2018. Vi anslår stabil sysselsetting i 2018.

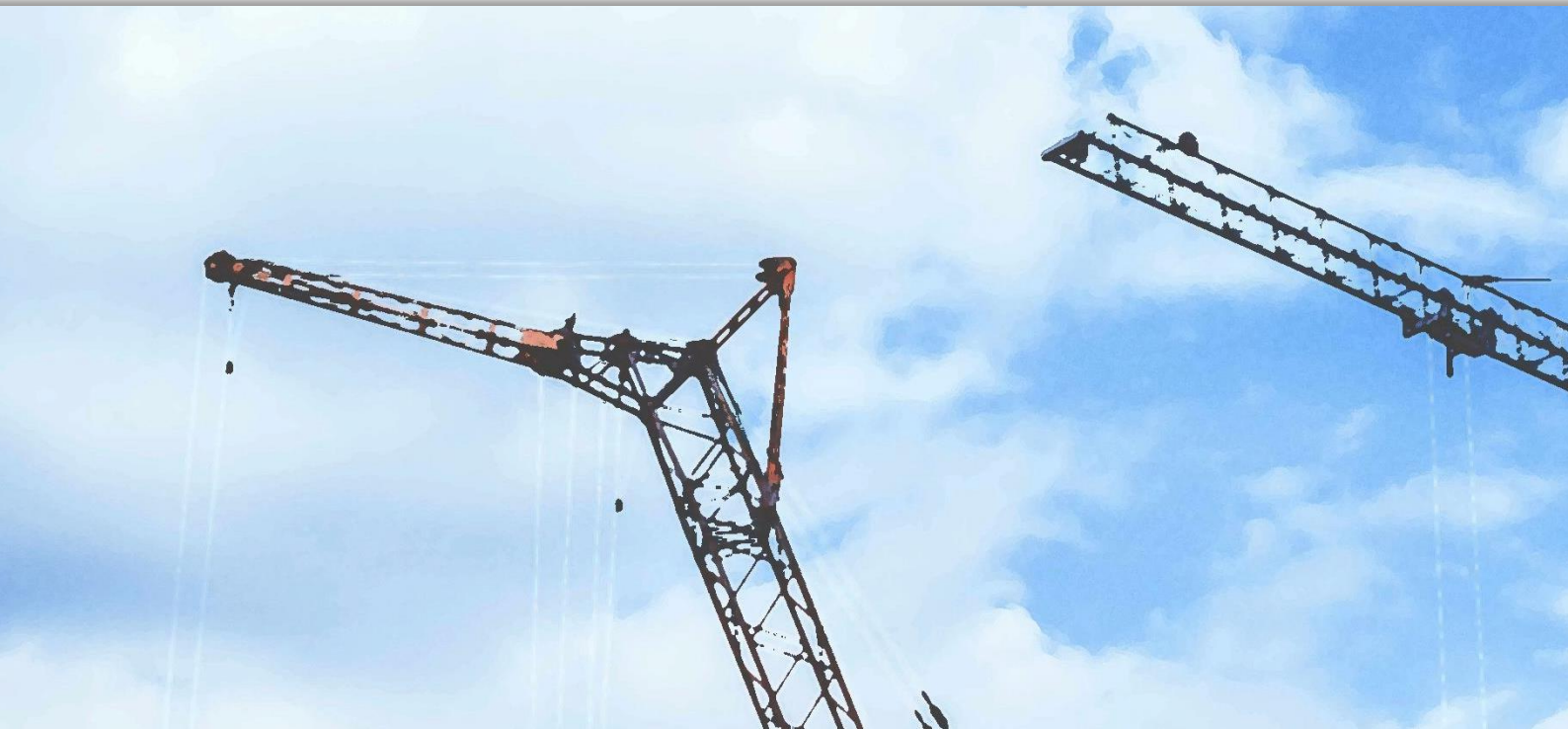
Undervisning

Bemanningen i undervisningssektoren har økt jevnt gjennom flere år. Sysselsettingen økte fra 9 167 i 2015 til 9 313 i 4. kvartal 2016. Økt tilflytting til fylket, et stadig økende

kvalitetskrav i skolene og regjeringens satsning i denne sektoren taler for økt behov for ressurser i undervisning. Samtidig er det rammebetingelser som avgjør om det gir utslag i flere sysselsatte. I bedriftsundersøkelsen våren 2017 forventet 22 prosent av virksomhetene i undervisningssektoren økt bemanning, mens 11 prosent forventet nedgang i bemanningen kommende år. I vår kontakt med undervisningssektoren høsten 2017 er signalene stabil bemanning framover. Regjeringen har i november 2017 foreslått økt lærertetthet, noe vi ikke tror vil slå ut i mange nyansettelser framover. Vi tror at økonomiske sparekrav fra kommune og fylkeskommune taler i motsatt retning. Vi anslår derfor stabil sysselsettingen i 2018.

Helse- og sosialtjeneste

Befolkningen i Østfold øker, flere lever lenger og det blir flere eldre som trenger tjenester fra helse- og sosialsektoren, dette trekker i retning av økt sysselsetting. Sysselsettingen økte fra 27 430 i 2015 til 28 146 i 4. kvartal 2016. Behovet for kvalifisert arbeidskraft er stort, og blir til dels dekket av innleid arbeidskraft. Det er meldt om forventet økt sysselsetting framover fra sektoren selv våren 2017 i følge bedriftsundersøkelsen i Østfold. Rekrutteringsproblemene i år er høyere enn fjoråret. Signalene høsten 2017 fra virksomhetene i helsesektoren tilsier økt sysselsetting i 2018.

4. Gjennomgang av tilbudssiden på arbeidsmarkedet

Tilbudet av arbeidskraft, også betegnet som arbeidsstyrken, består av summen av antall sysselsatte, antall arbeidsledige og de som deltar på arbeidsmarkedstiltak. Forholdet mellom arbeidsstyrken og befolkningen i yrkesaktiv alder (15-74 år) kalles yrkesfrekvensen. Fordi arbeidsledigheten er et resultat av en tilpasning mellom tilbud og etterspørsel i arbeidsmarkedet, er det nødvendig å foreta vurderinger av utviklingen i tilbudet av arbeidskraft for at vi skal være i stand til å si noe om utviklingen i arbeidsledigheten, jfr. kapitel 6.

4.1 Befolkningsutvikling i aldersgruppen 15-74 år

Tabell 3 viser faktisk folkemengde 1. januar 2015, 2016 og 2017. Befolkningsframskrivningen for 2018 er hentet fra SSBs befolkningsframskrivninger (alternativ MMMM).

Tabell 3. Folkemengden i aldersgruppen 15-74 år						
Aldersgruppe	Faktisk			Framskrevet*	Antatt endring	
	2015	2016	2017	2018	Antall	Prosent
15-19 år	18 724	18 728	18 535	18 372	-163	-0,9 %
20-24 år	17 382	17 373	17 620	17 832	212	1,2 %
25-29 år	16 188	16 574	17 082	17 315	233	1,4 %
30-49 år	77 420	77 397	77 431	77 762	331	0,4 %
50-59 år	38 373	39 265	39 873	40 592	719	1,8 %
60-66 år	24 043	24 073	24 403	24 525	122	0,5 %
67-74 år	23 135	24 137	25 296	26 028	732	2,9 %
SUM 15-74 år	215 265	217 547	220 240	222 426	2 186	1,0 %
Endring fra året før	2 139	2 282	2 693	2 186		
Endring i prosent	1,0 %	1,1 %	1,2 %	1,0 %		

* SSB fremskrevet folkemengde (alternativ MMMM)

Det framgår av tabell 3. at befolkningen i yrkesaktiv alder neste år forventes å øke med 2 186 personer (en prosent). Dette er noe lavere endring enn de to forrige årene. Størst økning for de som er i alderen 67 år til og med 74 år.

Østfold har hatt en nedgang totalt av lønnstakere som ikke er registrert bosatt i Østfold, men jobber her, se tabell 4. Antallet lønnstakere (ikke registrert bosatt) som kom til Østfold fra Norden har blitt færre og færre etter 2013, men lønnstakere med bakgrunn fra EU-land i Øst-Europa har økt med 50 prosent fra 2013 til 2016. Nedgangs-konjunktoren de siste årene og bedre lønnsforhold i Norge enn hjemlandet er trolige årsaker til økningen.

Tabell 4. Lønnstakere ikke registrert bosatt. Østfold. 4. kvartal 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring 2015-2016
Alle land	4 147	4 067	4 347	5 018	5 449	5 062	5 036	-26
Norge	614	629	664	666	647	678	667	-11
Norden ellers	2 327	2 303	2 587	2 788	2 819	2 617	2 275	-342
Vest-Europa ellers	122	82	103	139	189	142	139	-3
EU-land i Øst-Europa	902	890	825	1 178	1 567	1 484	1 810	326
Øst-Europa ellers	20	25	29	87	101	18	17	-1
Nord-Amerika, Oseania	5	4	4	6	5	19	9	-10
Asia	112	95	86	84	83	63	90	27
Afrika	6	7	7	7	6	4	1	-3
Sør- og Mellom-Amerika	3	4	2	3	3	2	0	-2
Statsløse og uoppgift	36	28	40	60	29	35	28	-7

Flytting til og fra Østfold

Østfold er et tilflyttingsfylke slik som vist i tabell 5. Nettoinnflyttingen er positiv til Østfold, og økende etter en dropp i 2014.

Tabell 5. Flytting til og fra Østfold, 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Flytting til Østfold fra andre fylker/utlandet	10 217	9 963	9 533	10 403	10 575
Flytting fra Østfold til andre fylker/utlandet	6 754	7 149	7 523	7 895	7 772
Netto flyttinger Østfold	3 463	2 814	2 010	2 508	2 803

Kilde: SSB tabell 09498. Alle flyttinger. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet.

4.2 Arbeidsstyrken

I følge SSBs arbeidskraftundersøkelser (AKU) for 1. til og med 3. kvartal 2017 hadde Østfold gjennomsnittlig ca. 141 000 personer i arbeidsstyrken. Det tilsvarte 65,2 prosent av befolkningen i arbeidsdyktig alder, 15-74 år (yrkesfrekvensen). Det er noe lavere yrkesdeltakelse enn tilsvarende periode i 2016, da 142 900 personer var i arbeidsstyrken, 65,3 prosent av befolkningen.

Med bakgrunn i de faktiske yrkesfrekvenser i 2016 og den registrerte utvikling i sysselsettingen, har vi gjort et anslag på yrkesfrekvensen i 2017 og 2018, se tabell 6.

Tabell 6: Framskrivning av yrkesfrekvensene og beregnet arbeidsstyrke av NAV for 2017 og 2018

Aldersgruppe	Arbeidsstyrke 2016	Yrkesfrekvens 2016	Befolkning 2016*	Beregnet befolkning 2017**	Framskrevet befolkning 2018***	Arbeidsstyrke 2017 med yrkesfrekvens som i 2016		Forventet arbeidsstyrke 2017 med justert yrkesfrekvens		Forventet arbeidsstyrke 2018 med justert yrkesfrekvens	
						Yrkesfr.	Arbeidsstyrke	Yrkesfr.	Arbeidsstyrke	Yrkesfr.	Arbeidsstyrke
15-19 år	6 529	0,350	18 632	18 454	18 355	0,350	6 467	0,340	6 274	0,340	6 241
20-24 år	12 218	0,698	17 497	17 726	17 821	0,698	12 379	0,670	11 876	0,670	11 940
25-29 år	13 713	0,815	16 828	17 199	17 444	0,815	14 015	0,810	13 931	0,810	14 130
30-49 år	64 741	0,836	77 414	77 597	77 799	0,836	64 894	0,823	63 862	0,823	64 028
50-59 år	30 278	0,765	39 569	40 233	41 074	0,765	30 786	0,760	30 577	0,760	31 216
60-74 år	15 414	0,315	48 955	50 126	50 949	0,315	15 783	0,310	15 539	0,310	15 794
I alt 15-74 år	142 893	0,653	218 894	221 333	223 441	0,653	144 486	0,642	142 059	0,642	143 348
Endring fra året før	-563								-834		1 289
Endring i prosent	-0,4 %								-0,6 %		0,9 %

* Beregnet som gjennomsnitt av 1. januar 2016 og 1. januar 2017

**Beregnet som gjennomsnitt av bef.1. jan. 2017 og framskrevet folkeemngde 2018 alt. MMMM

*** Beregnet som gjennomsnitt av framskrevet folkeemngde SSB alt: MMMM 2018 og 2019

I Nasjonalbudsjettet 2018³ for 2017 forventes arbeidsstyrken (15-74 år) i Norge å øke med 0,9 prosent neste år. I Østfold forventes arbeidsstyrken å øke med 0,9 prosent. Landet forventer en yrkesandel på 70,3 prosent i 2018, en økning fra 70,2 prosent i år. I Østfold har vi over tid hatt en lavere yrkesandel og vi anslår en yrkesandel på 64,2 i år og for 2018, se tabell 6.

Yrkesfrekvensene for 2016 og 2017 beregnes med utgangspunkt i gjennomsnittlig befolkning 2015 og 2016 og framskrevet gjennomsnittlig befolkning for 2017 og 2018.

Det framgår av tabell 6 at beregnet arbeidsstyrke⁴ i 2017 blir på 142 059 (-0,6 prosent). I følge SSBs arbeidskraftundersøkelse har Østfold en arbeidsstyrke på 141 000 personer i gjennomsnitt 1. til og med 3. kvartal 2017. Det forventes en stabil yrkesfrekvens i Østfold til neste år på 64,2 prosent.

Større behov hos våre arbeidsgivere for godt kvalifiserte arbeidstakere, og satsning nasjonalt på økt andel ungdom skal fullføre videregående opplæring, medfører at de yngste aldersgruppene i større grad velger utdanning, noe som gjør at vi har anslått lavere yrkesfrekvens for 2017 og 2018 for de yngste. I Østfold er det en økt andel unge som er ute av arbeidsstyrken på grunn av nedsatt arbeidsevne og uføretrygd. I oppgangskonjunktur trekker flere personer inn i arbeidsstyrken. Flere ser mulighetene til å få seg arbeid, stillingsutlysningene øker og totalt sett er jobbmulighetene større enn i lavkonjunkturperioder. Ettersom befolkningen i arbeidsdyktig alder har vokst mer enn arbeidsstyrken det siste året, har også yrkesdeltakelsen gått noe ned. Det kan ta litt tid fra den økonomiske aktiviteten tar seg opp til flere igjen melder seg til arbeid. Med lik yrkesfrekvens i 2018 som i år, anslår vi at arbeidsstyrken øker med 0,9 prosent til 143 348 personer.

4.3 Pendling

Om lag 18 prosent av de sysselsatte som bor i Østfold har sin arbeidsplass utenfor fylkets grenser. 6 prosent av de sysselsatte som jobber i bedriftene i Østfold har sitt bosted utenfor fylket. Pendlingsstrømmer til og fra Østfold 2016 vises nedenfor i tabell 7. Nettoutpendlingen mot Oslo og Follo-kommunene er høy, og var på 14 012 personer i 2016, en økning fra 2015 da nettoutpendlingen fra Østfold var på 13 779. Det er 14 prosent av de sysselsatte østfoldingene som har sitt arbeidssted i en virksomhet i Oslo/Follo. Arbeidskraften fra Oslo/Follo som pendler inn til Østfold utgjør 3,5 prosent av arbeidsplassene i fylket. I prognosen for 2018 anslår vi en netto utpendling på 16 700 personer, stabil fra de to foregående årene.

³ Kilde: www.regjeringen.no Melding til Stortinget (Meld.St. 1) av 29. september 2017

⁴ Arbeidsstyrke beregnet av NAV Østfold

Tabell 7: Pendling innenlands til og fra Østfold 2016

	Follo	Oslo	Norge for øvrig	Totalt Norge
Utpendling til	6 987	11 139	6 045	24 171
Innpendling fra	2 094	2 020	3 363	7 477
Netto Utpendling	4 893	9 119	2 682	16 694

Kilde: SSB tabell 03321

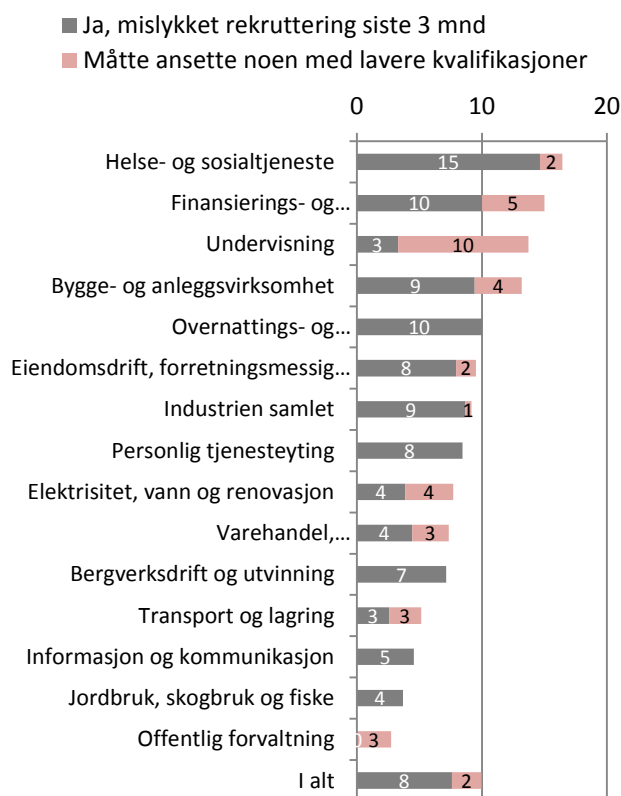
5. Tilpasningen på arbeidsmarkedet

5.1 Generelt

Den arbeidsledigheten vi har nå, ligger omtrent på det nivået en gjennom historien har beskrevet som «likevektsledighet». I en slik situasjon er det tilstrekkelig tilgjengelig arbeidskraft til at det i liten grad oppstår inflasjonsdrivende flaskehals (mangel på arbeidskraft), og de fleste ledige har forholdsvis korte ledighetsperioder. Samtidig kan en i enkelte bransjer bli rammet av konjunkturelle svingninger (jfr. ledig personell fra oljerelaterte stillinger i den sørvestlige regionen av Norge). Stort sett har kompetent personell fra oljesektoren gått inn i andre stillinger. Dette kan i sin tur føre til flaskehals i oljesektoren hvis/når den øker i omfang igjen. Sysselsettingen i Østfold ble i forholdsvis liten grad påvirket negativt av lave oljepriser og reduksjon av aktiviteten i oljesektoren.

Den lavere bedriftsskatten vil påvirke bedriftene positivt kommende år, men den økte

Figur 6. Virksomheter i Østfold våren 2017 som har mislyktes i å rekruttere arbeidskraft eller måttet ansette noen med annen formell kompetanse enn man søket etter, pr. næring. Prosent.

Kilde: NAVs bedriftsundersøkelse i Østfold våren 2017

Ved utgangen av november 2017 er det 3 912 helt arbeidsledige i Østfold. De fleste arbeidsledige har yrkesbakgrunn fra butikk- og salgsarbeid, 508 helt ledige, og industri,

sukkeravgiften slår negativt ut. Vi har ikke anslått store bemanningsendringer på dette tidspunkt på bakgrunn av disse faktorene når det gjelder den totale sysselsettingssituasjonen.

Vi regner med at pengepolitikken, med fortsatt lav styringsrente, og etterspørselsbildet for næringslivet i Østfold, vil bidra til økt verdiskapning og økt sysselsetting i Østfold i 2018.

5.2 Tilbud og etterspørsel på arbeidsmarkedet

460. Det er 51 prosent av de helt ledige har en sammenhengende arbeidssøkervarighet på mer enn et halvt år. En fjerdedel av de helt arbeidsledige har et ikke-norsk statsborgerskap.

NAVs bedriftsundersøkelse våren 2017, og analyse av ledige stillinger i forhold til arbeidssøkermassen, viser et gap mellom arbeidsgiverens behov for kompetent arbeidskraft og kvalifikasjonene til arbeidssøkere i Østfold. Arbeidsgiverne etterspør arbeidstakere med relevant kompetanse, dokumentert utdanning, behersker norsk språk og fortrinnsvis yrkeserfaring.

I bedriftsundersøkelsen ble bedriftene spurt om de har problem med å rekruttere relevant arbeidskraft, se figur 6. Det er 10 prosent av bedrifter som oppga at de hadde rekrutteringsproblemer våren 2017. Det er noe lavere enn fjoråret da 12 prosent meldte om rekrutteringsproblemer. Figuren viser også i hvilket omfang virksomhetene fikk dekket sitt arbeidskraftbehov ved å ansette personer med lavere eller annen kompetanse enn ønskelig.

Det ble lyst ut 867 ledige stillinger i november 2017 med Østfold som arbeidssted. De fleste av stillingene var innenfor bransjene helse- og omsorg (183), bygg- og anlegg (156) og butikk- og salgsarbeid (97).

Dersom vi ser på de 10 yrkene der det er størst mangel (i følge NAVs Bedriftsundersøkelse våren 2017 i Østfold), finner vi sykepleiere, helsefagarbeidere, legespesialister, tømrere og snekkere, elektrikere, spesialsykepleiere, vernepleiere, andre helseyrker og kokker. Nedenfor gis en kort beskrivelse av situasjonen i noen av de næringsgruppene der det er størst ubalanse mellom arbeidsgivernes kompetansebehov og tilgangen på ledig arbeidskraft.

Helse- pleie- og omsorgssektoren

Antall sysselsatte i helse- pleie- og omsorgssektoren har økt gjennom flere år, på grunn av en stadig større andel eldre i befolkningen. I bedriftsundersøkelsen meldte arbeidsgiverne om problemer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft som blant annet sykepleiere og legespesialister. Totalt i helsesektoren manglet man 850 kvalifiserte medarbeidere, som i 2016.

Arbeidsgiverne svarte også at man til en viss grad må ansette personer med lavere eller annen kompetanse enn ønskelig, men i mindre grad enn i 2016. Helsesektoren i Østfold har for øvrig gjennom flere år rekruttert fagpersonell fra utlandet. Ved utgangen av november 2017 var det 359 helt ledige personer med yrkesbakgrunn fra helsesektoren. Tilgang til kvalifisert arbeidskraft til helsesektoren er en stor utfordring. Helsesektoren har hatt høyt sykefravær og mange har forlatt yrket. Helsesektoren er en av de næringsgruppene der mange arbeider deltid.

Bygge- og anleggsbransjen

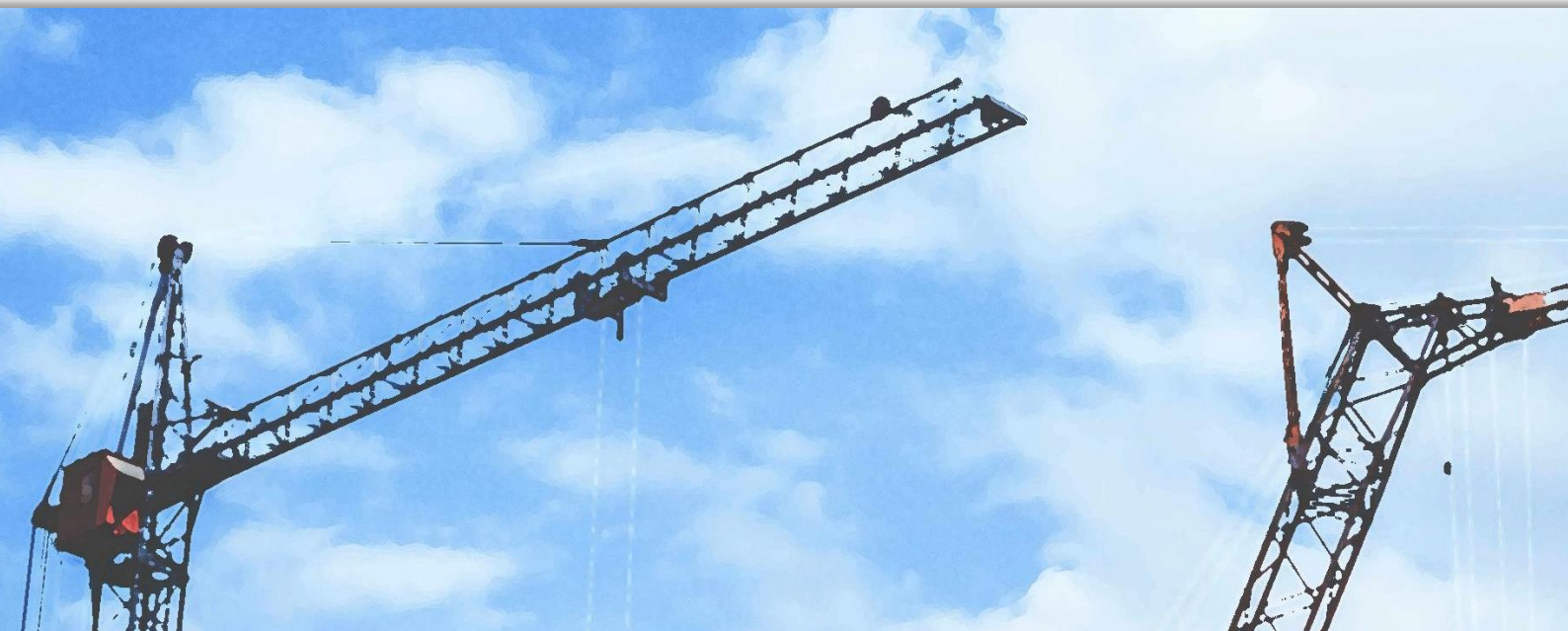
I følge bedriftsundersøkelsen våren 2017 meldte bedriftene om knapphet på kvalifiserte tømrere og snekkere, elektrikere og rørleggere og VVS-montører. Totalt manglet 300 personer våren 2017. Mange bedrifter ønsker i første rekke å ansette personer som behersker norsk. Ved utgangen av november var det 341 helt ledige i Østfold som har yrkesbakgrunn fra bygge- og anleggsbransjen, de fleste er ufaglærte. Av disse har 170 personer innvandrerbakgrunn, de fleste fra Polen og Litauen.

Industri

Ved utgangen av oktober var det 460 helt ledige i Østfold med bakgrunn fra industrien. 10 prosent av industribedriftene meldte om rekrutteringsproblemer våren 2017 i NAVs bedriftsundersøkelse, se figur 6, samme nivå som året før. Det er fortsatt vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft til stillinger som f.eks. håndverkere, kuldemontører, bygningsingeniører, operatører innen: treforedling, trelastproduksjon, glass og keramikk og plastproduksjon samt arbeidsledere bygg og anlegg. Det udekkede behovet for kvalifisert arbeidskraft var 75 personer våren 2017, likt som i fjor.

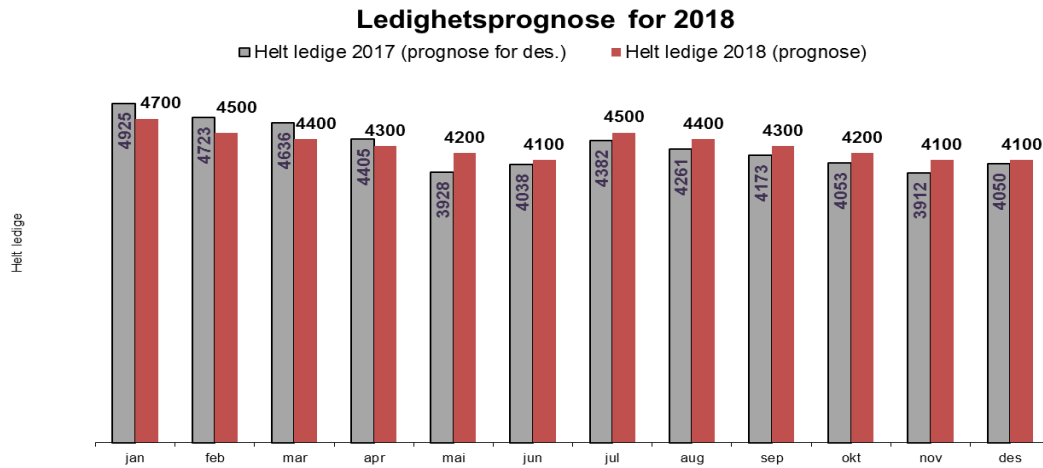
5.3 Mulige punktproblemer i Østfold

Basert på løpende informasjon fra virksomhetene om permitteringer og oppsigelser, samt tilbakemeldinger fra NAV-kontorene, har vi ikke holdepunkter for å anta at det i nærmeste framtid vil oppstå punktproblemer i arbeidsmarkedet i Østfold. I løpet av 2018 er det også usikkerhet for de bedriftene som blir rammet av den økte sukkeravgiften som innføres i 2018. Usikkerheten går på i hvor stor grad prisøkningen leder til svekket salg og behov for færre ansatte. I de tilfellene mange personer blir arbeidsledige vil NAV i Østfold iverksette tiltak for å bidra til at ledige skaffer seg arbeid så hurtig som mulig. Etter vår erfaring, vil arbeidskraft som er berørt av innskrenkninger og opphør av virksomheter i det omfang vi nå kjenner til, forholdsvis raskt få nytt arbeid.

6. Prognose over registrert ledighet

I figur 7 vises forventet utvikling i ledigheten per måned i 2018. Dette forutsetter et gjennomsnittlig nivå på 850 arbeidssøkere på arbeidsmarkedstiltak i 2018.

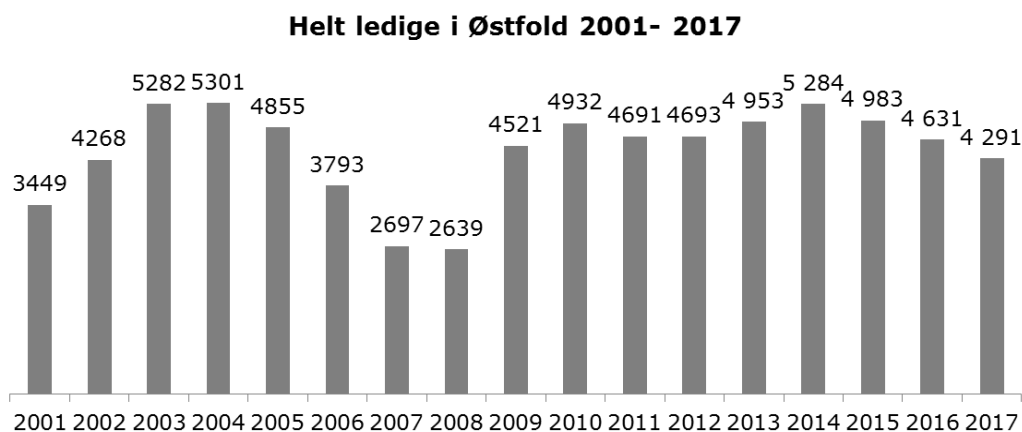

Figur 7: Antall helt ledige pr. måned, prognose fra desember 2017 og hele 2018

Vi anslår en ledighet på i gjennomsnitt 3,0 prosent av arbeidsstyrken, 4 300 helt ledige per måned, med normale sesongsvingninger gjennom året. I januar og juli øker ledigheten ved at tiltaksaktivitetene som regel er lavere og studenter/vikarer i skolen melder seg arbeidsledige.

I figur 8. vises utviklingen av antall arbeidsledige i Østfold fra 2001 til 2017 (årgjennomsnitt, med prognosetall for desember 2017)

Figur 8: Utviklingen av helt ledige arbeidssøkere i perioden 2001 til og med 2017 nov (gj.snitt år)

For å oppsummere den forventede utvikling i de ulike arbeidsmarkedsstørrelsene, er disse samlet i tabell 8.

Tabell 8: Arbeidskraftregnskap 2015, 2016 og prognose 2017 og 2018 (P)

	2015	2016	2017 (P)	2018 (P)	Endring 2017- 2018, antall	Endring 2017- 2018, prosent
Befolkning 15-74 år, årsgjennomsnitt	216 406	218 894	221 333	223 441	2 108	1,0 %
AKU-arbeidsstyrken	143 456	142 893	142 059	143 348	1 289	0,9 %
Sysselsatte i virksomheter i Østfold	115 873	116 630	117 958	118 858	900	0,8 %
Utpendling fra Østfold	23 690	24 171	24 200	24 200	0	0,0 %
Innpendling til Østfold	7 383	7 477	7 500	7 500	0	0,0 %
Netto utpendling fra Østfold	16 307	16 694	16 700	16 700	0	0,0 %
Totalt sysselsatte østfoldinger	132 180	133 324	134 658	135 558	900	0,7 %
Helt ledige med bosted i Østfold	4 983	4 631	4 302	4 300	-2	0,0 %
Arbeidsmarkedstiltak	1 044	1 176	960	780	-180	-18,8 %
Bruttoledighet	6 027	5 807	5 262	5 080	-182	-3,5 %
Arbeidsstyrken	138 207	139 131	139 920	140 638	718	0,5 %
Lønnstakere sysselsatt i Østfold ikke registrert bosatt	5 062	5 036	5 000	5 000	0	0,0 %
Bruttoledige i prosent av arbeidsstyrken	4,2 %	4,0 %	3,7 %	3,6 %		
Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken	3,5 %	3,2 %	3,0 %	3,0 %		

Tabell 8. viser befolkningsutvikling, AKU-arbeidsstyrke⁵ og NAV sin beregnede arbeidsstyrke på grunnlag av sysselsetting, arbeidsmarkedstiltak og ledighet. Totalt sysselsatte østfoldinger ventes å øke til neste år med 0,8 prosent. Vi anslår flere arbeidsplasser i Østfold. Det er fortsatt relativt godt arbeidsmarked i østlandsfylkene og vi tror at nettoutpendlingen forblir stabil. Vi venter en økning i arbeidsstyrken. Vi planlegger færre deltakere på arbeidsmarkedstiltak, på grunn av sentrale føringer. Dette forventer vi gir uendret ledighetsnivå, 4 300 helt ledige østfoldinger i gjennomsnitt pr. måned i 2018, 3,0 prosent av arbeidsstyrken.

⁵ Differansen mellom AKU-arbeidsstyrken og NAV Østfold beregnede arbeidsstyrke, kommer i hovedsak av at det er personer, som i spørreundersøkelsen Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) gjennomført av SSB, regner seg som arbeidssøkere, men som ikke melder seg ved NAV. I tillegg blir SSB sin AKU-arbeidsstyrke beheftet med noe usikkerhet når den brytes ned på fylkesnivå. AKU-arbeidsstyrken for 2017 og 2018 er beregnet av NAV Østfold på grunnlag av SSBs befolkningsframskrivninger, med en yrkesfrekvens på 64,2 prosent.

Vedlegg, definisjoner:

Sysselsatte: er personer med inntektsgivende arbeid. I statistikk fra SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) er sysselsatte definert som personer som har hatt inntektsgivende arbeid i minimum en time i undersøkelsesuka.

SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU): er Statistisk sentralbyrås kvartalsvise intervjuundersøkelse om arbeidsmarkedet. Undersøkelsen er en hovedkilde til norsk statistikk om sysselsetting og arbeidsløshet og arbeidstid.

Arbeidsledige: Personer uten inntektsgivende arbeid som forsøker å skaffe seg slikt arbeid, og som kan begynne i arbeid straks. Arbeidsledige måles på to måter:

-**Registrerte ledige** er personer som har vært uten inntektsgivende arbeid de siste to uker og søker inntektsgivende arbeid ved NAV. De må være arbeidsføre og ellers disponible for det arbeidet som søkes. De må også ha meldt seg, eller fornyet meldingen til NAV i løpet av de siste to ukene.

-**Arbeidsledige målt ved AKU** er personer som ikke utførte, eller var midlertidig fraværende fra, inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuka. De må ha gjort forsøk på skaffe seg arbeid de siste fire uker, og må være i stand til å påta seg arbeid i løpet av de neste to uker.

Arbeidstakere: Statistikken over arbeidstakere omfatter bosatte personer i alderen 15–74 år som er registrert med et aktivt arbeidstakerforhold i Arbeidstaker-arbeidsgiverregisteret.

Arbeidsstyrken: Summen av alle sysselsatte og arbeidsledige målt ved AKU.

Yrkesfrekvens: Forholdet mellom arbeidsstyrken og befolkning i arbeidsdyktig alder (15 – 74 år). Hvor stor andel av befolkningen i alderen 15 til 74 år som er i arbeidsstyrken (dvs. sysselsatt/arbeidsledig/deltar på arbeidsrettet tiltak).

Yrkesdeltakelse: Samme som yrkesfrekvens.

Arbeidstakere etter bosted: Antall arbeidstakere etter bostedskommune.

Arbeidstakere etter arbeidssted: Antall arbeidstakere etter arbeidsstedskommune. Forskjellen mellom antall arbeidstakere etter bosted og arbeidssted er nivået på nettoppendling for arbeidstakere.